

Tableta pentru panicarzi

Intrebându-i pe cei neinitiati cum ar caracteriza piata bursiera in doar cateva cuvinte am gasi omniprezenta ideea ca avem de a face cu ceva complex, complicat, compus din mecanisme financiare elevate si construite pe rationamente, modele si reguli indelung exersate si atent elaborate. Piata bursiera considerata “regina finantelor” prezinta ca atare o aura de sofisticat si elitist care deseori tine deoparte de ringul bursier numerosi posibili investitori.

Este oare indreptatita o astfel de imagine sau ea este mai degraba o prejudecata? Raspunsul, ca de atatea ori este unul nuanat. Piata bursiera este o piata a capitalurilor in care diverse idei de afaceri, sub forma unor societati pe actiuni gasesc un loc prielnic pentru dezvoltare. Dezvoltarea se face pe baza capitalurilor individuale care consimt sa finanteze aceste afaceri, sperand ca renumerarea lor sa fie, in timp, mai buna decat in cazul altor oportunitati, tinand cont si de nivelul de risc asumat. Cu cat piata pe care se desfasoara aceste operatiuni este mai mare, cu atat exista mai multi investitori si mai multe optiuni. Pentru a alege din noianul de posibilitati este nevoie de instrumente si tehnici de analiza din ce in ce mai sofisticate. Se ajunge astfel la un mecanism cu adevarat complex, a carui functionare poate fi privita ca ceva greu de penetrat pentru neinitiati. Cei care actioneaza pe o astfel de piata stiu sau platesc pe altii sa le spuna ce e ieftin, ce e scump si incerca sa isi seteze investitiile conform tendintelor pietei. Acesta este cazul marilor pietei bursiere.

Este oare si cazul Romaniei? Mai degraba nu. Desi dezvoltarea economica din ultimii ani a impus si dezvoltarea pietei bursiere (din pacate nu putem formula invers aceasta propozitie), imaginea pe care aceasta o arata la nivelul anului 2007 pare, acum, aidoma unei amagiri. Anul 2007 aducea recorduri ale indicilor bursieri, ale volumelor tranzactionate. Aducea posturi de televiziune si reviste, ziare, site-uri specializate pe tematica pietei bursiere. Numarul celor care investeau era in crestere pe masura ce piata bursiera romaneasca devenea mai vizibila. Parea ca aveam sanse mai mari decat oricand de a ajunge si in domeniul bursier tarile de la vestul Romaniei devenite in ultimii ani, in conjunctura politico-economica pe care o traversam, un etalon al economiei romanesti.

Insa testul soliditatii unei pieti de capital este dat, ca de altfel in orice domeniu, de perioadele de restricate, de greutate. Atunci cand mediul in care te-ai dezvoltat devine ostil, ai posibilitatea sa concluzionezi asupra soliditatii constructiei. Ai sansa sa testezi elementele care compun structura, “sanatatea” lor si modul in care fac fata la stres.

Din pacate, un astfel de test a venit in ultimele sase luni pe toate pietele bursiere din lume. Cauzele care l-au determinat sunt bine-cunoscute si ar plictisi sa le mai reamintim, inasa trebuie sa tinem cont ca piata americana este “purtatoarea” acestui virus bursier. Analizand acum modul in care s-au comportat aceste pieti, inclusiv cea romaneasca, ajungem la concluzii oarecum socante: piata americana a rezistat cu mult mai bine decat marea majoritate a celorlalte pieti, in timp ce cea autohtona pare sa fi fost traversata de un seism inimaginabil cu sase luni in urma. Principala explicatie – declinul pietei americane (!?)

Care sunt cauzele acestei situatii de un umor negru? Evident numeroase si bine cunoscute. Chiar daca anul 2007 parea sa estompeze aceste realitatii ale bursei romanesti, ele au revenit agresiv in actualitate in 2008. Cu emitenti care si-au dorit prea putin sa ajunga pe o piata bursiera (in marea lor majoritate) in conditiile in care piata nu a reusit sa le ofere prea multe, cu investitori care vad prea mult in investitia bursiera sansa unei “lovituri” norocoase fara sa inteleaga foarte bine de ce cumpara sau vand anumite titluri, cu intermediari prinsi in jocul unor schimbari de regulamente, practici de piata, instrumente si realitati economice care confuzeaza si nu permit canalizarea energiilor spre

directia potrivita, cu reglementatori in domeniu inca inertiali si neexperimentati, piata bursiera romaneasca a picat testul descris mai sus.

Ce exemplu mai bun il puteam avea decat evolutia pietei autohtone in ultima saptamana? Parerea unei persoane publice, intr-adevar un lider al mediului economic romanesc, nefavorabila bursei romanesti a fost facuta responsabila de scaderea indicilor bursieri cu peste 7%. Oare putem crede intr-o astfel de interpretare? Sau oare scaderea a fost determinata de numarul prea mare a celor care investesc in actiuni, tranzactioneaza si determina nivelul cotationilor fara a constientiza valoarea titlurilor detinute. Cati oare stiu sau sunt dispusi sa plateasca (nu doar in bani ci si in timp) pentru a intelege in ce investesc? Piata bursiera este inca de prea multi investitori perceputa gresit: un loc in care nu investesc in afaceri ci imi incerc sansa in a reusi intr-un timp cat mai scurt sa realizez profituri cat mai mari. Din aceste atitudini profund emotionale transpare prea puternic principiul ce domina investitorii autohtoni (principiu de altfel omniprezent in Romania): incerc si vad ce iese. Fara organizare, fara analiza ...fara sanse.

Acesti investitori care determina in prezent scaderi mai mari decat pe alte piete sunt in mare masura cei care au determinat si cresterea accentuata de la jumatatea anului trecut. Nu este o problema doar a acestora, ci a intregii piete bursiere - lipsa de echilibru in dezvoltare, lipsa care nu permite o constructie sanatoasa.

Alin BRENDEA
Dir. Operatiuni Prime Transaction
14 martie 2008